

Plan razvoja Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ 2026.–2030.

KARLOVAC, 2026.

**GRADSKA KNJIŽNICA „IVAN GORAN KOVAČIĆ“
KARLOVAC**

Program razvoja kulture Grada Karlovca 2024.-2029.

Grad Karlovac, Institut za razvoj i međunarodne odnose – IRMO, Zagreb, studeni 2024.

VIZIJA:

***POVRATAK ZVIJEZDI KOJA SJAJI NA KULTURNOJ KARTI
SVIJETA!***

Izjava o viziji „Povratak Zvijezdi koja sjaji na kulturnoj karti svijeta!“ koncentrira se na revitalizaciju života u karlovačkom gradskom središtu Zvijezda čiji bi pokretač trebali biti upravo kulturni sadržaji. To ne isključuje i razvoj ostalih kulturnih sadržaja (izvan Zvijezde), ali ocrtava prioritete.

UVOD

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“, najstarija je ustanova u kulturi grada Karlovca i sljednica Ilirskoga čitanja društva, osnovanoga s djelovanjem koje kontinuirano traje od 1838. godine. Knjižnica predstavlja temeljnu instituciju znanja, informacija i kulturnog života grada i šire zajednice. Središnja je županijska narodna knjižnica koja obavlja poslove matične djelatnosti za narodne i školske knjižnice Karlovačke županije od 1961. godine, a od 1993. obnaša ulogu i Središnje knjižnice Slovenaca u RH. Prema Standardima za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, kao narodna knjižnica IV. tipa kategorizacije, svojom djelatnošću obuhvaća sve skupine stanovništva te sustavno promiče načela jednakog pristupa informacijama, multikulturalnosti, cjeloživotnog učenja i inkluzivnosti. Za korisnike koji se ne mogu koristiti redovitim knjižničnim uslugama (bolesnike, zatvorenike i osobe s teškoćama) organizirane su posebne službe i osigurana prilagođena knjižnična građa.

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ djeluje u centralnoj zgradi na adresi Ljudevita Šestića 1 te na još četiri lokacije u gradu Karlovcu:

- 1. Knjižnica za mlade** otvorena je 11. srpnja 2003. godine uz potporu Grada Karlovca i Ministarstva kulture. Smještena je u staroj jezgri grada, u neposrednoj blizini srednjih škola i zgrade Veleučilišta u Karlovcu te je bila prva knjižnica takve vrste u Hrvatskoj. Kao izdvojeni odjel Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“, Knjižnica za mlade uspješno surađuje s različitim lokalnim udrugama, tijelima lokalne uprave, obrazovnim ustanovama, veleposlanstvima, lokalnim umjetnicima i pojedincima iz različitih područja djelovanja. Njezine su usluge dostupne svim članovima knjižnice, a djelomično i ostalim korisnicima kojima je potreban pristup internetu i računalima, mogućnost čitanja dnevnog tiska ili dobivanja informacija o radu knjižnice i srodnim uslugama. Godine 2025. prostor Knjižnice za mlade transformiran je u multifunkcionalni kulturni centar s mobilnom pozornicom, namijenjen radu škole glume te izvođenju raznovrsnih kulturnih programa i sadržaja.
- 2. Knjižnična stanica Švarča** smještena je u prostoru Gradske četvrti Švarča te je za korisnike otvorena dva dana u tjednu. Knjižnični fond čine pretežito žanrovska literatura za odrasle, kao i dječja literatura, slikovnice i školska lektira. Osim knjiga, korisnicima su na raspolaganju i didaktičke igračke namijenjene najmlađim korisnicima knjižnice.
- 3. Zelena knjižnica** izdvojeni je odjel Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“, smješten u Javnoj ustanovi Aquatika – slatkovodni akvarij Karlovac. Usluge ovoga odjela prvenstveno su namijenjene djeci i mladima, učenicima, znanstvenicima, turistima i lokalnom stanovništvu, s ciljem razvoja svijesti o iznimnoj biološkoj raznolikosti te istodobne edukacije korisnika o održivom korištenju prirodnih bogatstava Republike Hrvatske kroz knjižničnu građu i raznovrsne aktivnosti. Zelena knjižnica osnovana je 2023. godine kao prva knjižnica u Hrvatskoj s programima i knjižničnim fondom posvećenima isključivo zelenoj i ekološkoj tematici.
- 4. Mihalićeva kuća književnosti** otvorena je u sklopu Mjeseca hrvatske knjige 2025. godine. Riječ je o rodnoj kući Karlovčanina Stjepana Mihalića, hrvatskog feljtonista, romanopisca i dramatičara. U kući je smještena ostavština obitelji Mihalić, koja je Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“ predana 2018. godine. Ostavština obuhvaća oko dvije tisuće jedinica grupiranih u pet

zbirki: osobni dokumenti, rukopisi, knjige i periodika, umjetnine te gramofonske ploče. Mihalićeva kuća književnosti raspolaže dvoranom namijenjenom održavanju književnih i kulturnih programa, uključujući manifestaciju Mihalićevi dani, dodjelu književne nagrade Grada Karlovca „Zdravko Pucak“ za mlade pjesnike, književne susrete, okrugle stolove, radionice kreativnog pisanja i susrete čitateljskih klubova. U potkrovlju kuće nalazi se rezidencijalni prostor namijenjen književnicima i prevoditeljima. Program rezidencijalnog boravka osmišljen je s ciljem omogućavanja autorima i prevoditeljima intenzivnog rada na rukopisima, upoznavanja s društvenim i književnim prilikama te boravka u jedinstvenom i autentičnom prostoru. Rezultat njihova boravka jest književno djelo koje trajno ostaje pohranjeno u Mihalićevoj kući književnosti.

Područje Karlovačke županije pokriva Služba pokretne knjižnice, koja nastavlja tradiciju prve pokretne knjižnice u Hrvatskoj, započete 1911. godine. Tada su se knjige razvozile kočijom u drvenim ormarićima, dok se danas za tu namjenu koriste dva moderno opremljena vozila – bibliobus i bibliokombi.

Služba pokretne knjižnice poseban je oblik knjižnične djelatnosti koji specijaliziranim vozilima, u četrnaestodnevnim intervalima i prema točno utvrđenom rasporedu, obilazi naselja i škole na području Karlovačke županije. Na taj se način stanovnicima udaljenih i slabije dostupnih područja omogućuje korištenje knjižničnih usluga, uključujući posudbene, informacijske te kulturno-animacijske programe.

Knjižnični fond obuhvaća građu namijenjenu djeci i mladima, kao i onu namijenjenu odraslima. Pokretna knjižnica ukupno obilazi 80 stajališta te je prisutna u svim općinama Karlovačke županije.

ANALIZA STANJA

Strateški plan Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ 2021.–2025. bio je na snazi do kraja 2025. godine. Novi plan razvoja obuhvaća sljedeće petogodišnje razdoblje, zaključno s 2030. godinom. U planu su predstavljena i valorizirana ostvarenja proizašla iz ciljeva i aktivnosti zacrtanih prethodnim strateškim planom, analizirane su prilike, slabosti i snage knjižnice te vizija i smjernice za daljnji razvoj poslovanja.

Knjižnica svoje programske aktivnosti, projekte i strateške ciljeve usklađuje s kulturnom politikom Grada Karlovca kroz institucionalnu integraciju, sudjelovanje u gradski iniciranim programima, tematizaciju lokalnih prioriteta i provođenje kulturnih sadržaja koji doprinose ostvarivanju kulturne vizije grada.

Rezultati rada ustanove od 2021. do 2025. godine potvrđuju značajan razvojni iskorak knjižnice u ključnim strateškim područjima. Zabilježen je snažan napredak u digitalnoj transformaciji, razvoju zelenih inicijativa i održivih praksi, implementaciji inovativnih modela usluga te jačanju inkluzivnih programa. Posebno se ističe daljnji razvoj digitalnih zbirki, uključivanje u nacionalni sustav e-Kultura te kontinuirani porast korištenja digitalizirane građe.

Međunarodna priznanja:

- Zelena knjižnica uvrštena je među sedam najboljih zelenih knjižnica svijeta prema IFLA-i (*International Federation of Library Associations and Institutions*).
- Osvojila je posebnu nagradu IFLA *Green Library Award* za *Zeleni festival*, prepoznat kao zeleni projekt koji postiže značajan utjecaj uz ograničene resurse (2025.).
- Knjižnica godine 2025., priznanje koje dodjeljuje nacionalna strukovna udruga Hrvatsko knjižničarsko društvo.

Knjižnica je posljednjih pet godina dodatno osnažila svoju obrazovnu, kulturnu i društvenu funkciju, osobito kroz inkluzivne programe – od jezičnih i kulturnih radionica za azilante i strane državljane, do podrške djeci s teškoćama čitanja, umirovljenicima i osobama smanjene pokretljivosti.

U sklopu projekta *Čitanje je važno, uključuje nas snažno*, Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ nabavila je 2023. novi bibliobus, čime je značajno unaprijeđena dostupnost knjižničnih usluga, potaknuto čitanje te ojačana socijalna uključenost stanovnika udaljenijih i ruralnih područja Karlovačke županije.

Petogodišnji rezultati rada karlovačke knjižnice ukazuju na rastuću potrebu korisnika za knjižničnim uslugama, važnost daljnje modernizacije prostora i opreme te potrebu jačanja kapaciteta za digitalni, održivi i inkluzivni razvoj. Ovi uvidi čine temelj za izradu novog plana razvoja, koji će usmjeriti knjižnicu prema daljnjem jačanju svoje uloge u zajednici, razvoju relevantnih i dostupnih programa te očuvanju kulturne i informacijske baštine u skladu s misijom ustanove.

Tablica 1.: Statistički podaci za razdoblje 2020.–2025.

Godina	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.

Broj članova	10 805	10 236	10 144	10 702	10 758	10 670
Posudba	280 655	191 551	319 564	334 135	340 424	338233
Broj događanja	651	564	840	975	1 228	1368
Broj sudionika	8 973	8 366		10 519	12 341	17629
Digitalna knjižnica: korisnici	1 161	1 252	1 298	1 730	1 704	4300
Digitalna knjižnica: pristup	2 201	2 762	2 293	2 660	4 021	6755
Ključni događaji	Pandemija koronavirusa – knjižnica zatvorena do 27. 4. 2020.	E-knjiga i virtualni sadržaji / prilagođavanje situaciji	Povećanje aktivnosti nakon pandemije	Nabava novog bibliobusa	Revizija i otpis knjižnične građe	Knjižnica godine 2025.

Analiza razdoblja od 2020. do 2024. godine pokazuje jasne trendove u razvoju knjižnice, promjenama u ponašanju korisnika te transformaciji usluga. Ovo razdoblje obilježeno je izazovima pandemije koronavirusa, ubrzanim razvojem digitalnih rješenja i postupnim povratkom korisnika u fizički prostor knjižnice. Podaci prikazuju stabilnost institucije, njezinu otpornost te sposobnost prilagodbe novim okolnostima i korisničkim potrebama.

Broj članova ostaje stabilan unatoč izvanrednim okolnostima. Nakon rasta u 2020. godini (10 805 članova) i pada u 2021. i 2022., posljednjih godina bilježi se kontinuirani rast, koji 2024. dostiže 10 758 članova. Ovaj trend pokazuje da se korisnici vraćaju knjižnici te da ona i dalje uspješno privlači nove članove, što predstavlja važan indikator povjerenja i relevantnosti u zajednici. Posudba je najosjetljiviji pokazatelj pandemijskog utjecaja – od 280 655 posudbi u 2020. bilježi se pad na 191 551 posudbi u 2021.

Uz oporavak 2022. i kontinuiran rast do 2024., kada posudba doseže 340 424 jedinica, očito je da se korisničke navike vraćaju predpandemijskim obrascima. Posudba u 2024. nadmašuje onu iz 2019., što upućuje na jačanje interesa za fizičku građu i potvrđuje da tradicionalne knjižnične usluge ostaju temelj rada ustanove.

U razdoblju analiziranih pet godina vidljiv je postupni oporavak programskih aktivnosti. Iako je broj događanja 2020. i 2021. bio znatno smanjen, od 2022. primjetan je snažan rast, koji 2024. Doseže 1 200 događanja uz povećanje broja sudionika na 12 341. Porast sudjelovanja u programima ukazuje na obnovljenu potrebu za kulturnim, obrazovnim i društvenim sadržajima te na uspješnu ulogu knjižnice kao centra zajednice.

Digitalne usluge doživljavaju najveći uzlet. Broj korisnika digitalne knjižnice porastao je s 1 161 u 2020. na 1 704 u 2024., dok je broj pristupa gotovo udvostručen i 2024. doseže 4 021. Ovi rezultati potvrđuju dugoročni pomak u potrebama korisnika te važnost daljnjeg ulaganja u digitalnu infrastrukturu, sadržaje i edukaciju korisnika. Digitalna knjižnica više nije alternativni, nego ravnopravni oblik pristupa informacijama.

Razdoblje 2020.–2025. obilježeno je intenzivnim profesionalnim razvojem djelatnika kroz Erasmus+ i nacionalne programe. Realizirane mobilnosti osoblja u Sloveniji, Belgiji, Estoniji, Portugalu, Litvi i Finskoj unaprijedile su kompetencije zaposlenika, potaknule razvoj novih usluga i poboljšale kvalitetu postojećih. Dobivena Erasmus akreditacija za razdoblje 2025.–2027. potvrđuje strateško usmjerenje ka kontinuiranom učenju, međunarodnoj otvorenosti i razvoju inovacija.

Tijekom 2024. godine provedena je redovna revizija i otpis knjižničnog fonda Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić” u skladu s Pravilnikom o zaštiti, reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 27/2023). Nakon provedenog otpisa ukupni knjižnični fond karlovačke knjižnice broji 284 390 jedinica knjižnične građe.

Tablica 2.: Knjižnični fond karlovačke knjižnice nakon revizije 2024.

Knjige	254 854
E-knjige i zvučne e-knjige	468
Periodika	9 562
Zvučna građa	13 298
Vizualna građa	3 133
Elektronička građa	383
Igre i igračke	779
Ostalo	1 913

Temeljem podataka iz posljednjih pet godina, mogu se izdvojiti sljedeća strateška polazišta za razvoj:

→ Knjižnica je stabilna i otporna ustanova s raznolikom korisničkom bazom.

-
- Digitalna transformacija trajno je promijenila pristup informacijama; ulaganja u digitalne usluge ključna su za budući rast.
 - Knjižnica ima aktualan, raznolik i kvalitetan fond u skladu s potrebama korisnika te čuva i štiti zbirku stare i rijetke kulturne baštine Knjižnice; potrebno je pojačati nabavu novih naslova knjiga i ostale knjižnične građe.
 - Knjižnica jača svoju ulogu u zajednici kroz programe koji privlače sve veći broj sudionika.
 - Ulaganje u stručne kompetencije zaposlenika donosi mjerljive rezultate i izravno podiže kvalitetu usluga.

Trendovi posljednjih pet godina jasno pokazuju da je knjižnica spremna za daljnji razvoj kroz održivi rast, digitalnu transformaciju, proširenje programskih sadržaja i jačanje međunarodne suradnje. Sadašnji podaci upućuju na snažne temelje koji omogućuju oblikovanje ambiciozne, ali realne budućnosti – one u kojoj knjižnica ostaje ključni kulturni, obrazovni i inkluzivni centar zajednice.

Na međunarodnoj razini, knjižnica je dodatno proširila suradnju te stekla *Erasmus akreditaciju*, čime su osigurani strukturalni preduvjeti za sustavno usavršavanje djelatnika, prijenos stručnih znanja i stabilno sudjelovanje u europskim programima mobilnosti. Ovi elementi potvrđuju da je knjižnica ušla u novu razvojnu fazu, obilježenu jačanjem profesionalnih kapaciteta, inovativnim pristupima i proširenjem međunarodnih partnerstava.

Affiliate American Space / Američki kutak Karlovac

Od otvaranja Affiliate American Spacea u svibnju 2024. godine, knjižnica se fokusirala na programe koji potiču uključivost, obrazovanje i razvoj zajednice. Događanja su uključivala predavanja o integraciji tražitelja azila i stranaca u Hrvatsku, STEM radionice za osnovnoškolce, predavanja o zaštiti okoliša i odgovornom obrazovanju te rasprave o izbjeglicama u književnosti. Programi su aktivno podržali ciljeve američkog veleposlanstva u promicanju demokracije, dobrog upravljanja, ljudskog kapitala i tehničkih vještina, istovremeno promovirajući američke vrijednosti uključivosti, održivosti i kulture. Događanja je ukupno posjetilo preko 145 sudionika, od učenika do odraslih, čime se dodatno ojačala zajednica te izgradio temelj za buduće otvaranje Američkog kutka Karlovac.

Američki kutak Karlovac (American Corner Karlovac) osnovan je 2025. godine i predstavlja strateški razvojni iskorak Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ u području međunarodne suradnje, obrazovanja i kulturne razmjene. Kao dio globalne mreže američkih kutaka, uspostavljen je u suradnji s Veleposlanstvom Sjedinjenih Američkih Država u Zagrebu. Kutak nadograđuje dugogodišnje partnerstvo knjižnice, koje uključuje edukativne programe, Poslovnu knjižnicu te suradnju sa sestrinskom knjižnicom Kansas City Kansas Public Library. Programi Američkog kutka usmjereni su na razvoj poduzetništva i inovacija, poticanje STEM pismenosti mladih te jačanje međukulturnog razumijevanja. Korisnicima su dostupni resursi o američkoj kulturi, jeziku, povijesti i društvu.

Od početka rada, 1. siječnja 2025., Američki kutak Karlovac postao je novo središte kulturnih, obrazovnih i STEM aktivnosti u lokalnoj zajednici. Tijekom 2025. godine u prostoru kutka održano je ukupno 64 događanja, s ukupno 2 152 posjetitelja prostora i 745 sudionika programa. Kutak je staklenom stijenom odvojen unutar Studijskog odjela knjižnice, moderno opremljen, a sva oprema i programi financirani su od strane Veleposlanstva SAD u Republici Hrvatskoj.

Kutak je također pružio pristup digitalnim resursima eLibraryUSA, uključujući novine, časopise, akademske članke, dokumentarce, filmove i platforme za učenje engleskog jezika, čime se dodatno jačaju znanje, kritičko razmišljanje i digitalne kompetencije sudionika. Ovi programi grade temelje za daljnje osnaživanje lokalne zajednice kroz obrazovanje, kreativnost i građanski angažman.

Središnja knjižnica Slovenaca u Republici Hrvatskoj

Središnja knjižnica Slovenaca u Republici Hrvatskoj djeluje kao kulturno, informacijsko i edukacijsko središte slovenske nacionalne manjine, s naglaskom na očuvanje jezika, kulturnu razmjenu i prekograničnu suradnju Republike Hrvatske i Republike Slovenije.

Tablica 3.: Sažetak rada i učinaka Središnja knjižnica Slovenaca u RH (2020.–2025.)

Godina	Nabava građe (jed.)	Broj članova	Fizički posjeti	Posudbe	Ključni programi/ broj sudionika
2020.	588	79	278	522	→ održavanje djelatnosti u uvjetima COVID-19 → djelomična virtualizacija programa; fokus na obnovu fonda → projekt „Slovenski bez granica“, Ured Vlade RS, učenje na daljinu (30) → Projekt „Potpora razvoju knjižnične djelatnosti na prekograničnim područjima, Ministarstvo kulture RS (50)

2021.	129	57	278	663	→ Projekt „Izazovi slovenskog jezika“, Ured Vlade RS, učenje na daljinu (30) → Projekt „Potpora razvoju knjižnične djelatnosti na prekograničnim područjima, Ministarstvo kulture RS (50) → Međunarodni stručni skup „Knjižnica-središte znanja i zabave“, virtualno (100)
2022.	219	68	269	548	→ Kontinuitet jezičnih programa, projekt „Slovenska jezikovna mavrica“, Ured Vlade RS (30) → Trdinov literarni pohod (100) → Međunarodni stručni skup „Knjižnica-središte znanja i zabave“, virtualno (100) → Projekt „Potpora razvoju knjižnične djelatnosti na prekograničnim područjima, Ministarstvo kulture RS (50)
2023.	339	53	240	534	→ 30. obljetnica odjela; uređenje i opremanje odjela; razvoj edukativnog i multifunkcionalnog prostora → Trdinov literarni pohod (100) → projekt „Slovenski jezikovni izviri“, Ured Vlade RS (50) → Projekt „Potpora razvoju knjižnične djelatnosti na prekograničnim područjima, Ministarstvo kulture RS (50)

2024.	642	115	426	745	→ porast broja korisnika / prostorni uvjeti → porast broja nabavljene knjižnične građe → projekt „Slovenija – nekad i danas“, Ured Vlade RS, osuvremenjeni segmenti edukacija (100) → Trdinov literarni pohod (100) → Međunarodni stručni skup „Knjižnica-središte znanja i zabave“ (90) → Projekt „Potpora razvoju knjižnične djelatnosti na prekograničnim područjima, Ministarstvo kulture RS (50)
2025.	530	72	270	700 (uključujući međuknjižničnu posudbu slovenskim društvima)	→ Projekt „Brezmejne zgodbe Slovenije“, Ured Vlade RS, osuvremenjeni segmenti edukacija (150) → Trdinov literarni pohod (150) → Međunarodni stručni skup „Knjižnica-središte znanja i zabave“ (120) → Interreg projekt ReadConnected (ukupno 398 sudionika u dvije države) → Interreg projekt Comic Zone (ukupno 533 sudionika u dvije države) → Projekt „Bibliobusiranje“, Ured Vlade RS (285 sudionika)

					→ Projekt „Potpora razvoju knjižnične djelatnosti na prekograničnim područjima, Ministarstvo kulture RS (50)
--	--	--	--	--	--

U razdoblju 2020.–2025. Središnja knjižnica Slovenaca u RH ostvarila je stabilan razvoj s jasnim uzlaznim trendom nakon infrastrukturnog jačanja u 2023. godini. Ostvareni rezultati potvrđuju njezinu ulogu kao ključnog kulturnog i edukativnog središta slovenske nacionalne manjine te stvaraju čvrste temelje za daljnji razvoj u sljedećem strateškom razdoblju. Podaci jasno pokazuju rast nakon pandemijskog razdoblja, osobito u 2024. godini (članstvo, posudbe, posjeti). Godina 2023. je strateški važna kao infrastrukturna i razvojna godina (30. obljetnica, uređenje prostora). Kontinuirano je prisutan fokus na:

- slovenski jezik
- kulturnu razmjenu RH–Slovenija
- suradnju s Knjižnicom Mirana Jarca (Novo Mesto) i institucijama iz Slovenije.

Program integracije migranata, azilanata i stranih državljana

Od 2020. do 2025. Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ razvila je kontinuiran i prepoznatljiv program integracije migranata i azilanata, s naglaskom na učenje jezika, financijsku pismenost i kulturnu uključenost, koji je 2024. godine prepoznat i na nacionalnoj razini uključivanjem u službeni *Protokol postupanja prilikom integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita* Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina RH.

Tablica 4.: Programi za migrante, azilante i strane državljane – sažetak rada i učinaka (2020.–2025.)

Godina	Naziv / okvir programa	Ciljna skupina	Ključne aktivnosti	Ostvareni učinci
2020.	<i>Inkluzijom ostvarimo potencijale knjižnica</i> (Erasmus+ projekt)	Azilanti i migranti (priprema)	Edukacija knjižničara za rad s ranjivim skupinama; međunarodne mobilnosti.	Postavljeni temelji za razvoj inkluzivnih programa za migrante i azilante.
2021.	Početak inkluzivnih aktivnosti s azilantima	Obitelji azilanata iz Sirije	Početak radionica iz hrvatskog jezika i kulturne integracije.	Uspostavljen i kontinuirani rad s azilantskim obiteljima.

2022.	Financijsko opismenjavanje ranjivih skupina	Sirijski azilanti	Radionice financijske pismenosti i osnovne orijentacije u sustavu RH.	Jačanje socioekonomske integracije korisnika.
2023.	Integracija stranih državljana i azilanata	Azilanti (Sirija), migranti	Radionice hrvatskog jezika (3x tjedno), financijska pismenost, individualna podrška.	Sudjelovalo prosječno 15 polaznika; dvoje korisnika pronašlo zaposlenje.
2024.	Korak po korak do integracije (projekt sufinanciran sredstvima Ministarstva kulture i medija RH)	Azilanti, izbjeglice, strani državljani	Učenje jezika i kulture; kulturne informacijske radionice; individualna podrška.	Program uključen u inacionalni Protokol integracije; kontinuiran interes sudionika.
2025.	Nastavak provođenja edukativnih inkluzivnih jezičnih i kreativnih radionica	Azilanti, izbjeglice, strani državljani	Radionice hrvatskoga jezika - početni i napredni stupanj (2 x tjedno).	Povećan interes za učenje, povećan broj novih polaznika radionica.

1. GRADIMO NA DOSADAŠNJIM POSTIGNUĆIMA

Tijekom 2025. godine, provedeno je *online* istraživanje o zadovoljstvu korisnika uslugama Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac, a ispunjavanje upitnika bilo je anonimno. Provedeno istraživanje pružilo je ključne uvide koji su poslužili kao temelj za prilagodbu knjižničnih usluga potrebama zajednice i oblikovanju novih strateških smjernica razvoja.

Na upitnik je odgovorilo 109 ispitanika, među kojima je 82,6 % žena, što je u skladu s dugogodišnjom strukturom članstva knjižnice u kojoj prevladavaju žene (2024.: 62,7 % članica i 37,3 % članova). Iako uzorak obuhvaća 1 % od ukupne populacije članova, prikupljeni podaci pružaju relevantan uvid u obrasce ponašanja i stavove korisnika knjižnice te mogu poslužiti kao kvalitetna osnova za unapređenje prakse. Većina ispitanika dugogodišnji su članovi koji knjižnicu posjećuju na mjesečnoj bazi (66,1 %). Prostor knjižnice i dalje se primarno koristi za posudbu knjiga dok je korištenje računala i druge tehnologije znatno manje zastupljeno.

Anketnim upitnikom nastojao se dobiti uvid u stavove ispitanika o **općem dojmu o knjižnici, knjižničnom fondu, digitalnim uslugama i tehnologijama** koje knjižnica nudi te **aktivnostima i programima**.

Rezultati provedenog ispitivanja zadovoljstva korisnika uslugama Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac ukazuju na visoku razinu zadovoljstva korisnika knjižničnim uslugama, kvalitetom rada djelatnika i općim pozitivnim iskustvom korištenja prostora knjižnice.

Tablica 5.: Opći dojam o knjižnici

Tvrdnja	Uopće se ne slažem	Ne slažem se	Neutralno	Slažem se	U potpunosti se slažem
Knjižnični prostor je čist i uredan.			0,9 %	18,3 %	80,7 %
U knjižnici se osjećam ugodno.		0,9 %	2,7 %	13,8 %	82,6 %
Knjižnica je pristupačna osobama s invaliditetom.		0,9 %	14,7 %	29,3 %	55 %
Radno vrijeme knjižnice mi odgovara.	0,9 %	4,6 %	10,1 %	21,1 %	63,6 %
Knjižnica je nezaobilazna u razvoju kulturnog turizma Grada Karlovca.		1,8 %	6,4 %	23 %	68,8 %
Knjižnica ima suvremenu tehnološku opremu.	2,7 %	6,4 %	22 %	34 %	34,8 %

Aktivnosti knjižnice su u zadovoljavajućoj mjeri vidljive u javnosti.	1,8 %	4,6 %	15,6 %	31,2 %	46,8 %
Knjižnica je uz pomoć partnerskih suradnji privukla novu kulturnu publiku (Zelena knjižnica u Aquatici, Karlovačka kulturna iskaznica za učenike Grada Karlovca i sl.)		3,7 %	17,4 %	26,6 %	52,3 %
Razvoj inovativnih ideja vidljiv je kroz zeleno poslovanje i zelene knjižnične usluge za korisnike (pričaonice i radionice u Zelenoj knjižnici u Aquatici, Zeleni festival i sl.)		6,4 %	18,3 %	26,6 %	48,6 %

Većina ispitanika izrazila je pozitivne stavove o ljubaznosti, pristupačnosti i stručnosti osoblja te o ugodnosti i čistoći knjižničnog prostora. Dobiveni rezultati potvrđuju da knjižnica uspješno ostvaruje svoju misiju pružanja kvalitetnih, dostupnih i korisnicima prilagođenih usluga.

Tradicionalna uloga knjižnice, osobito posudba tiskanih knjiga, i dalje je prema mišljenju ispitanika dominantna, dok je korištenje digitalnih formata, poput e-knjiga i e-zvučnih knjiga znatno manje zastupljeno. Ispitanici su iskazali interes za većim brojem dostupnih naslova u digitalnom obliku, uz potrebu za edukacijom i promocijom digitalnih sadržaja. Ovi rezultati upućuju na važnost daljnjeg razvoja i modernizacije digitalnih usluga kao strateškog prioriteta u nadolazećem razdoblju.

Korisnici u velikoj mjeri prepoznaju raznolikost i aktualnost knjižničnog fonda te su zadovoljni stručnošću i spremnošću djelatnika u pružanju pomoći. Međutim, istaknuta je potreba za učestalijom nabavom novih izdanja, posebice stručne i znanstvene literature, kao i za sustavnijim praćenjem čitateljskih potreba i interesa.

Tablica 6.: Knjižnični fond

Tvrdnja	Uopće se ne slažem	Ne slažem se	Neutralno	Slažem se	U potpunosti se slažem
Knjižnični fond je raznovrstan i aktualan.		5,5 %	6,4 %	43,1 %	44,9 %
Knjige koje tražim najčešće su dostupne.	1,8 %	18,3 %	11 %	31,2 %	37,6 %

Djelatnici su spremni pomoći u pronalasku tražene literature.		1,8 %	4,6 %	20,2 %	73,4 %
Knjige je lako pronaći na policama.	0,9 %	7,3 %	17,4 %	35,8 %	38,5 %

U dijelu anketnog upitnika koji se odnosi na knjižnične programe i aktivnosti, rezultati pokazuju da korisnici prepoznaju njihovu kvalitetu i društvenu vrijednost, ali sugeriraju potrebu za većom vidljivošću i aktivnim uključivanjem korisnika u planiranje i realizaciju programa. Statistički podaci ukazuju na porast broja sudionika u aktivnostima knjižnice, pri čemu su u ukupne pokazatelje uključeni i organizirani posjeti učenika svih vrsta škola.

Tablica 7.: Aktivnosti i programi

Tvrdnja	Uopće se ne slažem	Ne slažem se	Neutralno	Slažem se	U potpunosti se slažem
Redovito sudjelujem u knjižničnim programima.	9,2 %	11 %	47,7 %	19,3 %	12,8 %
Knjižnica organizira dovoljan broj izložbi, događanja i radionica.	0,9 %	3,7 %	16,5 %	36,7 %	42,2 %
Obavijesti o događanjima su pravovremene i vidljive.	4,6 %	11 %	14,7 %	28,4 %	41,3 %
Knjižnica organizira aktivnosti za razne uzraste korisnika.		2,7 %	13,8 %	33 %	50,4 %
Knjižnica uspješno provodi aktivnosti poticanja učenja i cjeloživotnog obrazovanja.		4,6 %	21,1 %	29,3 %	44,9 %
Knjižnica uspješno provodi inkluzivne knjižnične usluge (rad s azilantima, osobama s poteškoćama u razvoju, itd.).		1,8 %	40,4 %	23,8 %	34 %
Knjižnica potiče ostvarivanje društvene interakcije u „stvaraonici“ ili <i>makerspaceu</i> .	1,8 %	6,4 %	41,3 %	19,3 %	31,2 %

Tablica 8.: Upoznat/a sam s radom sljedećih programa i njihovim aktivnostima

Programi	Da (sudjelujem u aktivnostima)	Da (ne sudjelujem u aktivnostima)	Ne
„Knjižnica na plaži“	11,9 %	67 %	21,1 %
Centar za poticanje rane pismenosti	6,4 %	61,5 %	32,1 %
TEDx KarlovacLibrary konferencija	13,8 %	56,9 %	29,3 %
Otvoren prostor za stvaranje – <i>makerspace</i>	3,7 %	50,4 %	45,9 %
Američki kutak Karlovac (American Corner Karlovac)	9,2 %	62,4 %	28,4 %
Radionice za djecu s teškoćama čitanja	2,7 %	60,5 %	36,7 %
„Digitalni kutak“	3,7 %	67 %	29,3 %
„Znanjem do zdravlja“	4,6 %	54,1 %	41,3 %
„Bebe u knjižnici“	10,1 %	67 %	22,9 %
Zelena knjižnica	22,9 %	60,5 %	16,5 %
Digitalna knjižnica	18,3 %	60,5 %	21,1 %
Čitateljski klubovi („Stihom u srce“, „Cheeta(j)!“)	4,6 %	67,9 %	27,5 %

Kao potencijalna područja poboljšanja istaknuta je bolja komunikacija putem digitalnih kanala (društvene mreže, mrežna stranica, *newsletter*), prilagodba radnog vremena te dodatna ulaganja u prostorne i tehničke resurse.

Sveukupno, istraživanje potvrđuje da Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac ima snažan ugled u lokalnoj zajednici i stabilnu korisničku bazu koja prepoznaje važnost knjižnice kao kulturnog, obrazovnog i društvenog središta grada.

Dobiveni rezultati predstavljaju vrijedan analitički temelj za definiranje razvojnih ciljeva i aktivnosti u okviru Plana razvoja knjižnice za razdoblje 2026.–2030., s naglaskom na daljnje unapređenje kvalitete usluga, digitalnu transformaciju, jačanje vidljivosti programa te poticanje čitateljskih i kulturnih navika svih dobnih skupina sadašnjih i budućih korisnika knjižnice.

2. VIZIJA

VIZIJA:

Živjeti za čitanje, čitati za život – Knjižnica kao održiva, uključiva i digitalno pristupačna ustanova u kulturi.

Vizija razvoja Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ usklađena je s vizijom razvoja kulture Grada Karlovca, osobito u području očuvanja i promocije kulturne baštine te prikupljanja i zaštite zavičajne građe.

3. SWOT analiza

Snage	Slabosti
Visoko obrazovani i stručni knjižničari.	Nedostatak spremišnog prostora i zastarjela infrastruktura.
Dobra povezanost sa zajednicom i školama.	Ograničen godišnji proračun.
Raznovrsni programi i kulturna događanja.	Nedostatak tehničkog osoblja.
Digitalni potencijal – e-usluge u razvoju.	Ovisnost o javnom financiranju.
Razvijena mreža knjižnica u Karlovačkoj županiji.	Visoka razina administrativnih procedura.
Suradnje i partnerstva.	
Velik i raznovrstan knjižnični fond.	
Stručno usavršavanje djelatnika.	
Prijetnje	Prilike
Smanjenje lokalnog proračuna ili ovisnost o projektnom financiranju.	Međunarodni i nacionalni fondovi za digitalizaciju i zelenu tranziciju.
Demografski pad – manji broj mladih korisnika.	Povoljan geografski položaj.
Digitalne platforme koje smanjuju interes za fizičke zbirke.	Partnerske suradnje i umrežavanje s ustanovama u kulturi.
Brze tehnološke promjene koje zahtijevaju stalna ulaganja.	Rastuća potreba za inkluzivnim sadržajima.
Moguće smanjenje broja zaposlenih zbog racionalizacije.	Veća vidljivost u lokalnoj zajednici.
Klimatske promjene (toplinski valovi, poplave, potresi, požari usred sušnih razdoblja).	Novi korisnički trendovi (uključivanje korisnika u planiranje i realizaciju programa).
Rizici za zdravlje korisnika i djelatnika (plijesni, mikroorganizmi, insekti).	
Ratni sukobi i povećanje nasilja u društvu.	

4. PRIORITETNA PODRUČJA

Pristupačne knjižnične usluge i inkluzija ranjivih skupina

Povećanje komunikacijskih aktivnosti prema korisnicima i njihovo snažnije uključivanje u aktivnosti knjižnice

Inovativni kulturni i edukativni programi

Digitalizacija zbirki i razvoj digitalnih rješenja za korisnike

Održiva i zelena knjižnica (doprinos globalnim ciljevima održivog razvoja)

Organizacijska otpornost i financijska održivost

Međunarodna suradnja i partnerstva

Upravljanje rizicima

OPĆI CILJ 1. Jačanje dostupnosti i kvalitete knjižničnih usluga za sve građane

Sustavnim praćenjem potreba stanovnika lokalne zajednice kontinuirano prilagođavati knjižnične usluge te osigurati visoku razinu kvalitete i iskustva korisnika knjižnice.

Poseban cilj 1.1. Unapređenje fizičke pristupačnosti

Način ostvarenja:

- Sustavno planiranje i provedba ulaganja u održavanje i prilagodbu prostora knjižnice u skladu s važećim propisima o pristupačnosti za osobe s invaliditetom.
- Izrada projektne dokumentacije i provedba izgradnje klimatskog skloništa od parkirališta do glavnog ulaza u knjižnicu, u suradnji s osnivačem i nadležnim službama.
- Postupno uvođenje pametnih sustava upravljanja prostorom (rasvjeta, ventilacija, temperatura, CO₂ senzori, pametne police i knjigomati) radi povećanja energetske učinkovitosti i kvalitete boravka korisnika.
- Uređenje i opremanje prostora Knjižnice za mlade kao suvremenog kulturnog i društvenog središta, u skladu s urbanističkim i razvojnim smjernicama revitalizirane Zvijezde.

Pokazatelji uspješnosti:

- Ulaganja u održavanje i prilagodbu prostora za osobe s invaliditetom.
- Izrađena projektna dokumentacija.
- Izgrađeno i stavljeno u funkciju jedno klimatsko sklonište od parkirališta do glavnog ulaza u knjižnicu, u skladu s propisanim sigurnosnim standardima.
- Pametno upravljanje prostorom i pametna rješenja (regulacija rasvjete, ventilacije, temperature, senzori CO₂, pametne police, knjigomati).
- Uređenje prostora i opreme Knjižnice za mlade kao jednoga od kulturnih uporišta revitalizirane Zvijezde.

Poseban cilj 1.2. Povećanje dostupnosti usluga u zajednici

Način ostvarenja:

- Nabava i opremanje novog bibliokombija za unapređenje usluga pokretne knjižnice u prigradskim i ruralnim područjima.
- Razvoj i provedba programa kućne dostave knjiga za starije, bolesne i nepokretne korisnike u suradnji s ustanovama socijalne skrbi i udrugama.

-
- Uspostavljanje i jačanje partnerskih odnosa s osnovnim i srednjim školama te vrtićima kroz zajedničke programe, posjete, radionice i projekte poticanja čitanja.

Pokazatelji uspješnosti:

- Nov bibliokombi u Službi pokretne knjižnice za prigradska naselja i ruralna područja.
- Programi kućne dostave knjiga starijim i nepokretnim korisnicima.
- Partnerska suradnja s lokalnim školama i vrtićima.

Poseban cilj 1.3. Unaprjeđenje posudbenog i informacijskog sustava

Način ostvarenja:

- Modernizacija knjižničkog informacijskog sustava radi bržeg pretraživanja građe, razvoja suvremenog kataloga i uvođenja personaliziranih preporuka uz primjenu umjetne inteligencije.
- Uvođenje sustava samozaduživanja i samostalnog vraćanja građe radi povećanja učinkovitosti i dostupnosti usluga korisnicima.
- Kontinuirano testiranje i prilagodba sustava prema povratnim informacijama korisnika i djelatnika.

Pokazatelji uspješnosti:

- Suvremen katalog, brže pretraživanje i personalizirane preporuke, uključujući umjetnu inteligenciju (UI).
- Uveden sustav samozaduživanja i samostalnog vraćanja građe.

Poseban cilj 1.4. Razvoj edukacijskih i čitateljskih programa

Način ostvarenja:

- Razvoj i provedba raznovrsnih programa poticanja čitanja za djecu, mlade, odrasle i starije korisnike (čitateljski klubovi, književni susreti, radionice).
- Organizacija edukacija iz područja informacijskog i medijskog opismenjavanja s naglaskom na razumijevanje umjetne inteligencije i kritičko vrednovanje informacija.
- Suradnja s autorima, obrazovnim institucijama i stručnjacima iz relevantnih područja.

Pokazatelji uspješnosti:

- Programi poticanja čitanja za sve dobne skupine (čitateljski klubovi, književni susreti...).
- Edukacije informacijskog opismenjavanja u doba umjetne inteligencije.

OPĆI CILJ 2. Digitalna transformacija i razvoj inovativnih kulturno-obrazovnih programa

Stvarati inovativne kulturno-obrazovne programe koji potiču kreativnost, cjeloživotno učenje i aktivno sudjelovanje zajednice. Na taj način knjižnica postaje dinamično središte znanja koje spaja tradicijske vrijednosti s novim digitalnim mogućnostima.

Poseban cilj 2.1. Digitalizacija vrijedne zavičajne građe

Način ostvarenja:

- Sustavna selekcija, obrada i digitalizacija zavičajne građe prema stručnim standardima.
- Primjena alata umjetne inteligencije za prepoznavanje teksta, automatsku transkripciju i obradu slikovne građe.
- Razvoj i održavanje digitalnog portala koji omogućuje slobodan *online* pristup digitaliziranoj građi.

Pokazatelji uspješnosti:

- Digitalizacija knjiga, novina, časopisa, fotografija, rukopisa i legata.
- UI alati za digitalizaciju građe (prepoznavanje teksta, fotografija, automatska transkripcija).
- Razvoj *online* dostupnog digitalnog portala.

Poseban cilj 2.2 Razvoj digitalnih usluga

Način ostvarenja:

- Razvoj i održavanje mobilne aplikacije i e-usluga knjižnice radi lakšeg snalaženja i pristupa informacijama.
- Proširenje ponude e-knjiga i digitalne građe te promocija njihova korištenja.
- Uvođenje *online* sustava za rezervaciju prostora, radionica i događanja.
- Izrada i prezentacija virtualnih izložbi tematski povezanih s fondom i programima knjižnice.

Pokazatelji uspješnosti:

- Mobilne aplikacije Knjižnice namijenjene korisnicima u svrhu jednostavnog snalaženja i traženja informacija o Knjižnici (E – knjižnica).
- Korištenje e-knjiga i ostale građe u digitalnom obliku.
- Uvođenje *online* rezervacija prostora, radionica i događanja.

→ Izrada virtualnih izložbi.

Poseban cilj 2.3. Uvođenje novih tehnologija u rad knjižnice

Način ostvarenja:

- Opremanje i razvoj *makerspace* prostora s novim tehnologijama (3D printeri, VR, pametne ploče).
- Organizacija digitalnih radionica za sve dobne skupine s naglaskom na odgovorno korištenje umjetne inteligencije.
- Razvoj i unaprjeđenje digitalnih rješenja za korisnike, uključujući mrežne stranice, UI *chatbot*, alate za osobe s teškoćama čitanja i mobilne aplikacije.

Pokazatelji uspješnosti:

- Korištenje *makerspace* prostora (3D printeri, VR, pametna ploča...).
- Digitalne radionice za sve dobne skupine (UI osnove, robotika, digitalni mediji), s posebnim naglaskom na razumijevanje i odgovorno korištenje umjetne inteligencije.
- Razvoj digitalnih rješenja za korisnike (mrežne stranice i korištenje UI *chatbota* za brze upute, UI alati za disleksiju, *online* rezervacije građe, mobilna aplikacija knjižnice...).

Poseban cilj 2.4. Jačanje kompetencija zaposlenika

Način ostvarenja:

- Sustavno stručno usavršavanje knjižničara kroz radionice, edukacije i programe Županijske matične razvojne službe.
- Izrada i redovito ažuriranje internih smjernica za uporabu umjetne inteligencije s naglaskom na etiku, privatnost i zaštitu podataka.

Pokazatelji uspješnosti:

- Sustavne edukacije knjižničara o digitalnoj pismenosti, radu s digitalnim alatima i digitalnom produkcijom sadržaja uključujući umjetnu inteligenciju (Županijska matična razvojna služba)
- Izrada internih smjernica za uporabu umjetne inteligencije (privatnost, zaštita podataka, transparentnost).

OPĆI CILJ 3. Očuvanje, valorizacija i promocija kulturne baštine Karlovca

Sustavno prikupljati, digitalizirati i stručno interpretirati građu koja svjedoči povijesti i identitetu grada. Kroz izložbe, edukativne programe, digitalne platforme i suradnju s lokalnim institucijama učiniti baštinu vidljivijom i dostupnijom široj javnosti. Time se jača svijest o kulturnom nasljeđu Karlovca te potiče njegovo aktivno korištenje u učenju i kulturnom razvoju zajednice.

Poseban cilj 3.1. Sustavno prikupljanje i obrada zavičajne građe

Način ostvarenja (za sve posebne ciljeve 3):

- Sustavno prikupljanje, stručna obrada i zaštita zavičajne građe u suradnji s lokalnim institucijama i građanima.
- Razvoj interpretacijskih, izložbenih i edukativnih programa koji povezuju baštinu s identitetom grada i kulturnim turizmom.
- Izdavačka djelatnost usmjerena na valorizaciju lokalne povijesti i autora.
- Uređenje i opremanje specijaliziranih prostora (Zavičajni odjel, Mihalićeva kuća književnosti) prema konzervatorskim i stručnim standardima.

Pokazatelji uspješnosti:

- Prikupljanje knjiga, serijskih publikacija, fotografija, osobnih priča, legata i dokumenata građana.
- Suradnja s lokalnim povjesničarima, nakladnicima, muzejima i arhivom.

Poseban cilj 3.2. Razvoj interpretacijskih programa o povijesti grada

Pokazatelji uspješnosti:

- Tematske izložbe o karlovačkim četvrtima, industriji, rijekama i znamenitostima.
- Edukativni programi, inovativna prezentacija kulturne baštine.
- Knjižnica kao dionik kulturnog turizma.

Poseban cilj 3.3. Suradnja s kulturnim institucijama i udrugama

Pokazatelji uspješnosti:

- Zajednički projekti s muzejima, arhivom i drugim ustanovama u kulturi.
- Uključivanje knjižnice u ključne gradske kulturne manifestacije (Dan grada, manifestacije na otvorenom itd.).

Poseban cilj 3.4. Promocija lokalnog identiteta kroz izdavaštvo

Pokazatelji uspješnosti:

-
- Izdavanje monografija zavičajnih autora, bibliografija, priručnika, vodiča i publikacija o gradu.
 - Poticanje provođenja istraživanja o povijesti grada i znamenitim građanima te predstavljanja knjiga.

Poseban cilj 3.5. Uređenje i opremanje prostora za očuvanje građe

Pokazatelji uspješnosti:

- Uređen i funkcionalno izdvojen prostor Zavičajnog odjela opremljen sustavima za kontrolu vlage, svjetlosti i UV zračenja u skladu sa standardima.
- Uređen i funkcionalan prostor Mihalićeve kuće književnosti, izdvojeni odjel karlovačke knjižnice, namijenjen čuvanju, zaštiti i prezentaciji ostavštine obitelji Mihalić.

OPĆI CILJ 4. Razvoj knjižnice kao inkluzivnog kulturnog centra i senzibilizacija zajednice na uključivanje ranjivih skupina

Stvarati siguran i pristupačan prostor u kojeg se svi građani mogu aktivno uključiti, bez obzira na svoje sposobnosti ili socijalni status. Kroz ciljane programe, partnerstva i edukativne aktivnosti senzibilizirati zajednicu za potrebe ranjivih skupina te poticati njihovo ravnopravno sudjelovanje u kulturnom i društvenom životu. Takav pristup jača društvenu koheziju i pozicionira knjižnicu kao ključnog promotora inkluzije i razumijevanja u lokalnoj zajednici.

Način ostvarenja (za sve posebne ciljeve 4):

- Redovito uključivanje korisnika i građana u planiranje programa putem anketa, savjetovanja i javnih događanja.
- Razvoj inkluzivnih, međugeneracijskih i socijalno osjetljivih programa u suradnji s udrugama i obrazovnim ustanovama.
- Jačanje uloge knjižnice kao otvorenog kulturnog prostora za razmjenu ideja, dijalog i kreativno izražavanje.

Poseban cilj 4.1. Istraživanje potreba i uključivanje građana

Pokazatelji uspješnosti:

- Redovito prikupljanje potreba i prijedloga korisnika.
- Uključivanje zajednice u planiranje programa i usluga.

Poseban cilj 4.2. Razvoj inkluzivnih i međugeneracijskih programa

Pokazatelji uspješnosti:

- Programi za djecu, mlade i obitelji, radionice za umirovljenike.
- Programi za ranjive skupine (migranti, stranci, nezaposleni, osobe s invaliditetom).

Poseban cilj 4.3. Suradnja s obrazovnim i civilnim sektorom

Pokazatelji uspješnosti:

- Projekti s udrugama, školama i visokoškolskim ustanovama.
- Volonterski programi i građanske inicijative.

Poseban cilj 4.4. Jačanje kulturne ponude u knjižnici

Pokazatelji uspješnosti:

- Organizacija tribina, koncerata, projekcija i festivala čitanja.

→ Razvoj knjižnice kao središta znanja, kreativnosti i kulturnog susrećišća.

OPĆI CILJ 5. Upravljanje rizicima

Sustavno unaprijediti upravljanje rizicima s ciljem povećanja sigurnosti korisnika, zaposlenika, prostora i knjižnične građe te osigurati kontinuitet rada knjižnice u kriznim situacijama.

Način ostvarenja (za sve posebne ciljeve 5):

- Provedba sustavne procjene rizika i izrada, provedba te redovito ažuriranje Plana upravljanja rizicima.
- Ugradnja i nadogradnja sigurnosnih i nadzornih sustava radi zaštite ljudi, prostora i građe.
- Razvoj kapaciteta knjižnice za reagiranje na klimatske, okolišne i sigurnosne rizike, uključujući klimatska skloništa i nadzor mikroklike.
- Kontinuirana edukacija djelatnika i korisnika te suradnja s nadležnim službama i partnerskim institucijama.

Poseban cilj 5.1. Procjena i uspostava sustava upravljanja rizicima

Pokazatelji uspješnosti:

- Provedena sveobuhvatna procjena rizika za sve organizacijske jedinice.
- Izrađen i usvojen Plan upravljanja rizicima.
- Ažuriranje Plana upravljanja rizicima najmanje jednom godišnje.

Poseban cilj 5.2. Preventivne mjere i sigurnosni standardi

Pokazatelji uspješnosti:

- Ugrađeni ili nadograđeni sigurnosni sustavi (protupožarni, video, UV senzori, kontrola klimatizacijskih uređaja).
- Proveden sustav nadzora mikroklike na Zavičajnom odjelu.

Poseban cilj 5.3. Reakcija na klimatske i okolišne rizike

Pokazatelji uspješnosti:

- Uspostavljeno najmanje jedno klimatsko sklonište / hladna zona u Knjižnici.
- Instalirani senzori za temperaturu, vlagu i UV svjetlo, CO₂ u najkritičnijim odjelima.

Poseban cilj 5.4. Edukacija djelatnika i korisnika o rizicima

Unaprijediti znanja i vještine djelatnika i korisnika Knjižnice kroz kontinuiranu edukaciju o prepoznavanju rizika, postupanju u kriznim situacijama te provedbi mjera zaštite ljudi, građe i prostora.

Pokazatelji uspješnosti:

- Provedene edukacije djelatnika o upravljanju rizicima, kriznim situacijama i zaštiti građe.
- Organizacija simulacije krizne situacije za djelatnike i korisnike barem jednom godišnje u svrhu postupanja u kriznim situacijama (požar, poplava, evakuacija, *cyber* incident).
- Razvijanje suradnje i zajedničke aktivnosti s nadležnim službama (Civilna zaštita, MUP, JVP, osnivač).
- Provedena edukacija korisnika o važnosti okoliša i bioraznolikosti u Zelenoj knjižnici u suradnji s Javnom ustanovom Aquatika – Slatkovodni akvarij Karlovac.

OPĆI CILJ 6. Međunarodna suradnja i partnerstva

Razvijati i jačati međunarodna partnerstva s knjižnicama i kulturnim institucijama radi razmjene znanja, razvoja inovativnih programa i povećanja međunarodne vidljivosti Knjižnice.

Poseban cilj 6.1. Ključna partnerstva

Način ostvarenja:

- Održavati i razvijati partnersku suradnju s knjižnicama u **Tauragė, Litva** (edukacija, promocija kulturne baštine); **Novo Mesto, Slovenija** (edukacija, stručni skupovi, promocija kulturne baštine); **Bihać i Mostar, Bosna i Hercegovina** (EU fondovi, edukacija); **Kansas, SAD** (razmjena prakse, edukacije, UI) i **Alessandria, Italija** (ERASMUS+, razmjena prakse, kulturna baština).

Pokazatelji uspješnosti:

- Međunarodni programi i događanja (stručni skupovi, suradnički *online* programi npr. virtualne izložbe).
- Programi mobilnosti djelatnika i razmjene znanja (Erasmus akreditacija), rezidencijalni program, stipendije.
- Zajednički međunarodni projekti.
- Književna rezidencija u Mihalićevoj kući književnosti.

5. KLJUČNE AKTIVNOSTI 2026. - 2030.

- Digitalna kulturna baština – digitalizacija 30 % zavičajne zbirke do 2030.
- Pokretna knjižnica – dostupnost knjižničnih usluga ranjivim skupinama u ruralnim područjima kroz nabavu novog bibliokombija.
- Poticanje digitalne pismenosti – edukacije svih dobnih skupina.
- Zelena knjižnica – smanjenje CO₂ i ugljičnog otiska za 10 %.
- Plan upravljanja rizicima u kriznim situacijama.

Pokazatelji

- Broj digitaliziranih jedinica zavičajne zbirke.
- Broj korisnika (dobne skupine, ranjive skupine...).
- Broj kulturnih događanja i sudionika.
- Smanjen ugljični otisak, potrošnja i energija.
- Broj prijavljenih projekata prema Ministarstvu kulture i medija / EU fondovi.
- Broj suradnji i partnerstava.

6. EVALUACIJA I MJERENJE NAPRETKA

Evaluacija provedbe Plana razvoja Knjižnice provodit će se u skladu s načelima transparentnosti, učinkovitosti i odgovornosti, definiranih Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine, Nacionalnim planom razvoja kulture i medija, relevantnim strateškim dokumentima Europske unije te Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti (NN 17/2019, 98/2019, 114/2022, 36/2024).

Knjižnica će svake godine izrađivati i podnositi godišnje izvješće Gradskom vijeću Grada Karlovca. Godišnje izvješće sadržavat će analizu ostvarenih aktivnosti, postignutih rezultata i identificiranih izazova u prethodnoj godini, uz osvrt na napredak u ostvarivanju ciljeva definiranih ovim Planom razvoja te doprinosom razvojnim ciljevima na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Plan razvoja Knjižnice, zajedno s godišnjim planovima rada i godišnjim izvješćima o radu, bit će javno dostupni na mrežnom mjestu knjižnice, čime se osigurava transparentnost rada i javna dostupnost informacija u skladu s načelima dobrog upravljanja i otvorenosti javnih institucija.

U skladu sa Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti, knjižnična djelatnost obuhvaća vođenje propisane dokumentacije te prikupljanje i obradu statističkih podataka o poslovanju knjižnice, knjižničnoj građi, korisnicima i korištenju knjižničnih usluga. Navedeni podaci činit će temelj za objektivno praćenje rada i evaluaciju ostvarenja strateških ciljeva.

Knjižnica je obvezna prikupljati statističke podatke o svome poslovanju i unositi ih u Sustav jedinstvenog elektroničkog prikupljanja statističkih podataka o poslovanju knjižnica koji se vodi pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, čime se osigurava usporedivost podataka na nacionalnoj razini i usklađenost s propisanim standardima.

Kvantitativni pokazatelji uključivat će statističke podatke o broju korisnika, posjeta, programa, sudionika, korištenju knjižnične i digitalizirane građe te partnerskim aktivnostima, u skladu s nacionalnim sustavom knjižnične statistike.

Kvalitativna evaluacija provodit će se prikupljanjem povratnih informacija korisnika i dionika putem anketa, evaluacijskih obrazaca, fokusnih grupa i savjetovanja, čime se potiče participativni pristup i jača društvena uključenost, sukladno ciljevima.

Rezultati evaluacije koristit će se za kontinuirano unapređenje rada Knjižnice, prilagodbu programa i razvoj novih inicijativa te za planiranje budućih razvojnih ciklusa, osiguravajući dugoročnu održivost i usklađenost s važećim zakonodavnim, nacionalnim i europskim strateškim okvirom.

Summary of the Strategic Library Development Plan from 2026 to 2030

Public Library „Ivan Goran Kovačić“, the oldest cultural institution in Karlovac, has been operating continuously since 1838. It represents the fundamental institution of knowledge, information and cultural life of the city of Karlovac and the wider region. It is the central county public library that performs professional supervision and consulting tasks for public and school libraries in Karlovac County. The Karlovac Library is also the Central Library of Slovenes in Croatia.

The Strategic Plan of the Ivan Goran Kovačić City Library 2021-2025 was in force until the end of 2025. The new development plan covers the next five-year period, ending in 2030. The plan presents and evaluates achievements resulting from the goals and activities outlined in the previous strategic plan, analyzes the opportunities, weaknesses and strengths of the library, and provides a vision and guidelines for further business development. The quality and continuity of our institution's work have been confirmed by numerous awards:

- at the global level, winning the IFLA Green Library Award for the Green Festival as a green project that achieves significant impact with limited resources in 2025
- at the national level, the "Library of the Year" award in 2025, awarded by the national professional association Croatian Library Association.

The library has organized numerous inclusive programs – from language and cultural workshops for asylum seekers and foreign citizens, to support for children with reading difficulties, pensioners and people with reduced mobility. We acquired a new mobile library which strengthened the social inclusion of residents of more remote and rural areas of Karlovac County. We opened the American Corner Karlovac, Makerspace, and the Center for Promoting Early Literacy. The period 2020–2025 is marked by intensive professional development of employees through Erasmus+ and national programs.

Based on the results of the conducted survey and statistical data of the library's operations, the library has defined several key, strategic guidelines for development:

- STRATEGIC GOAL 1. Strengthening the availability and quality of library services for all citizens.
- STRATEGIC GOAL 2. Digital transformation and development of innovative cultural and educational programs.
- STRATEGIC GOAL 3. Preservation, valorization and promotion of the cultural heritage of Karlovac.
- STRATEGIC GOAL 4. Development of the library as an inclusive cultural center and sensitization of the community on the inclusion of vulnerable groups.
- STRATEGIC GOAL 5. Risk Identification and Management.
- STRATEGIC GOAL 6. Develop and strengthen international cooperation and partnerships.

The basis for objective monitoring of work and evaluation of the achievement of strategic goals will be statistical data on library operations, library materials, users and the use of library services, which are collected annually in accordance with the Libraries and Library Activities Act and other legal regulations. The library will publish an annual work plan and an annual work report each year, which will be publicly available on the library's website. The results of the evaluation will be used for continuous improvement of the library's work, program adaptation, and planning of future development cycles, ensuring long-term sustainability.

Povjerenstvo uključeno u izradu Plana razvoja

Kristina Čunović, knjižničarska savjetnica

mr. sc. Miroslav Katić, knjižničarski savjetnik

Anita Malkoč Bišćan, viša knjižničarka

Lidija Šajatović, viša knjižničarka

Vedrana Kovač Vrana, viša knjižničarka

Podaci o Knjižnici

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“

Ljudevita Šestića 1

47000 Karlovac

Hrvatska

Tel: 047/412 377

www.gkka.hr, info@gkka.hr